

Третьякова К., Тимбота М., Стищенко М.

ОЦІНКА РІВНЯ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ У ВИКЛАДАЧІВ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Харківський національний медичний університет

Кафедра гігієни та екології №2

Науковий керівник: д.м.н., проф. Завгородній І. В.

Актуальність. Професійна діяльність викладачів вищої школи вимагає тривалого перебування під впливом багатьох стресових факторів: постійний фоновий шум, голосові навантаження, високий рівень відповідальності та інше. Особливо варто відокремити підвищення психоемоційного напруження через необхідність підтримання спілкування з великою кількістю людей, наявність понаднормової організаційно-методичної роботи, неоціненність праці 523 викладача, поведінкові труднощі зі студентами, адміністративні проблеми. Все це поступово призводить до емоційного виснаження та перенапруження, результатом якого будуть як фізичні, так і психічні проблеми зі здоров'ям, у тому числі професійне вигорання – процес деперсоналізації, синдром емоційного виснаження, зниження особистісних досягнень у працівників, професійна діяльність яких пов'язана з людьми. Мета та завдання. оцінка рівня професійного вигорання у викладачів вищої школи ХНМУ в залежності від профілю професійної діяльності. Для досягнення поставленої мети було проведено анонімне анкетування серед 81 викладача (25 – гуманітарного профілю, 32 – науково-природничого і 24 професійного профілів). Анкети містили питання стандартизованої шкали Maslach Burnout Inventory – General Survey (MBI-GS), що дозволяє визначити ризик розвитку вигорання на основі трьох шкал: "емоційне виснаження" (ЕВ), "цинізм" (деперсоналізація) (Д) і «особисті досягнення» (ОД) (Maslach & Jackson, 1981). Результати. При проведенні даних досліджень було отримано наступні результати. Серед викладачів гуманітарного профілю 20 (80,0%) не мали ознак професійного вигорання, 4 (16,0%) мали тенденцію до вигорання та у 1 (4,0%) викладача достовірно було визначено вигорання. Серед викладачів науковоприродничого профілю 23 (71,9%) не мали ознак професійного

вигорання, 9 (28,1%) мали тенденцію до вигорання та жоден не мав достовірного вигорання. Серед викладачів професійного профілю 13 (54,2%) не мали ознак професійного вигорання, 11 (45,8%) мали тенденцію до вигорання, та жоден не мав достовірного вигорання. При порівнянні ступеня професійного вигорання у викладачів різних профілів було з'ясовано, що він найнижчий у 20 (35,7%) викладачів гуманітарного профілю, 23 (41,1%) викладачів науково-природничого профілю та у 13 (23,2%) викладачів професійного профілю. Було виявлено тенденцію до професійного вигорання у 4 (16,7%) викладачів гуманітарного профілю, 9 (37,5%) викладачів науково-природничого профілю та у 11 (45,8%) викладачів професійного профілю. Достовірне професійне вигорання мав лише 1 (100%) викладач гуманітарного профілю. Висновки. У результаті аналізу отримані результати було виявлено, що найбільший показник відсутності ознак професійного вигорання у викладачів науково-природничого профілю та склав 23 (28,4% від загальної кількості анкетованих). Найбільший показник наявності тенденції до професійного вигорання у викладачів професійного профілю - 11 (13,5% від загальної кількості анкетованих). Єдиним викладачем, що мав достовірне професійне вигорання був викладач гуманітарного профілю (1,2% від загальної кількості анкетованих).